

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență a Guvernului privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul bovin, în contextul crizei economice generate de pandemia COVID 19

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În contextul actual, evoluția virusului COVID-19 la nivel global este o urgență majoră de sănătate publică pentru cetățeni și entitățile economice, motiv pentru care statele membre ale Uniunii Europene, la fel ca și România, continuă și în anul 2021 măsurile de natură economică pentru a atenua aceste repercusiuni negative asupra economiei,

Prin circumstanțele excepționale create de pandemia COVID-19, întreprinderile de toate tipurile se confruntă și în anul 2021 cu o lipsă severă de lichiditate. De asemenea, întreprinderile solvabile sau mai puțin solvabile se pot confrunta și în acest an cu o lipsă bruscă sau chiar indisponibilitate de lichiditate. Acest lucru a afectat în anul 2020 și poate afecta grav situația economică a multor întreprinderi sănătoase și situația angajaților acestora, cu posibile consecințe și în anul 2021, periclitând supraviețuirea acestora, Astfel se impune o acțiune decisivă cu un impact ridicat pentru asigurarea lichidității întreprinderilor și în anul 2021, astfel încât acestea să se redreseze odată ce situația actuală este depășită.

Prin Comunicarea Comisiei Europene C(2021) 564 din 28 ianuarie 2021 privind Cadrul temporar în materie de ajutor de stat în contextul pandemiei COVID-19 au fost menționate principalele măsuri pe care statele membre le pot adopta în vederea susținerii activității economice.

Sectorul de creștere a bovinelor a întâmpinat dificultăți prin imposibilitatea de a comercializa carne, lapte, produse din carne și produse lactate, înregistrând astfel pierderi economice însemnate.

Sectorul de creștere a bovinelor a întâmpinat în anul 2020 dificultăți prin imposibilitatea de a comercializa carne, lapte, produse din carne și produse lactate, înregistrând astfel pierderi economice însemnate, situație care se menține și în anul 2021.

Din cauza restricțiilor de mișcare impuse de situația creată de COVID-19, încă din anul 2020 sectorul bovin s-a confruntat cu mari probleme, respectiv scăderea prețului la achiziție, restricții în transportul animalelor către procesare/vânzare directă pe piață, HoReCa, scăderea exportului de animale vii, diminuarea numărului de animale, precum și perturbarea lanțurilor de aprovizionare, situație care se menține și în anul 2021.

Totodată, o mare parte a fermierilor sunt furnizori de lapte către primi cumpărători pentru valorificarea acestuia în cadrul Programului pentru școli - distribuirea de lapte și produse lactate către elevi. Suspendarea cursurilor în

unitățile de învățământ în anul școlar 2020-2021 a condus la situația în care produsele contractate, gata de livrat, să nu mai poată fi distribuite beneficiarilor și să riște depășirea datei valabilității minimale stabilite.

Restricțiile impuse începând cu anul 2020 care se continuă și în anul 2021 generează pierderi în rândul crescătorilor de bovine prin interzicerea mobilității forței de muncă, imposibilitatea livrărilor laptelui crud materie primă către primi cumpărători, oprirea livrărilor procesatorilor de lapte către retail și HORECA, interzicerea aprovizionării de către fermieri a automatelor de vânzare directă a laptelui către populație, acestea fiind doar câteva dintre motivele care contribuie la destabilizarea economică a fermierilor.

Restricțiile impuse de valul 3 al pandemiei COVID-19 în anul 2021, precum și efectele secetei accentuate din România din anul 2020 au condus la continuarea reducerii efectivelor de bovine.

Pandemia COVID-19, încă în desfășurare accentuată, afectează în mod semnificativ creșterea animalelor și vânzările produselor obținute de la acestea.

Principalele provocări cu care crescătorii de bovine se confruntă fac referire la schimbarea tiparelor de consum – la nivel de consumator și pe lanțurile de comercializare, schimbarea raportului între produse proaspete – produse de bază, blocajele pe piețele țărănești și creșterea livrărilor online, sincopel din sectorul de prelucrare agro-industrială, închiderea agenților economici din HORECA, dar și a școlilor, cantinelor etc. Toate aceste provocări au ca efect, în primul rând, declinul producției însoțită de scăderea veniturilor crescătorilor de bovine.

În anul 2021 se continuă trendul descendent început în anul 2020 a producțiilor de carne și lapte față de anul 2019.

În urma analizei comparative a anilor 2019 și 2020 se constată faptul că numărul total de bovine în decembrie 2020 a scăzut cu 1,37% față de aceeași perioadă a anului 2019.

În ceea ce privește producția de carne total în viu, aceasta a scăzut de la 221.400 tone în anul 2019 la 188.817 tone în anul 2020, reprezentând o scădere de 14,72%. Datorită scăderii producției de carne a crescut importul total de carne de bovine de la 17.980 tone în anul 2019 la 21.273 tone în anul 2020, reprezentând o creștere de 18,31%.

În ceea ce privește numărul bovinelor sacrificate, acesta a scăzut, de la 708.100 capete în anul 2019 la 590.200 capete în anul 2020, o scădere cu 117.900 capete, reprezentând 16,65%. Reducerea efectivelor de bovine furnizate pentru sacrificare a condus la reducerea cantităților de carne bovine furnizate la export. Dacă în anul 2019 cantitatea de carne de animale din specia bovine, proaspătă sau refrigerată pentru export era de 6.177 de tone, cu o valoare de 21.368 mii de euro, în anul 2020 cantitatea a scăzut la 3.757 tone cu o valoare de 13.042 mii de euro, reprezentând o scădere cu 39,96%.

Referitor la exportul de animale vii din specia bovine, acesta scăzut de la 64.846 tone în anul 2019 la 55.885 tone în anul 2020, reprezentând o scădere de 13,82%. De asemenea, cantitatea de carne congelată pentru export a scăzut în anul 2020 cu 223 tone față de anul 2019, reprezentând o scădere de 17,34%.

Pentru a avea o imagine de ansamblu a sectorului de bovine și a efectelor pandemiei COVID-19, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a solicitat Institutului de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală - ICEADR elaborarea unui studiu privind costul de producție standard pentru sectorul bovin aferent anului 2020, precum și estimările pentru anul 2021.

Conform estimărilor ICEADR:

- pentru anul 2020 față de anul 2019, cheltuielile totale pe cap de vacă de lapte

au crescut cu 488,17 lei (+12,2%). De asemenea, rezultatul financiar pentru anul 2020 a fost negativ, pierderea fiind de 581,51 lei pe cap de vacă.

- pentru anul 2021 față de anul 2020 se previzionează o creștere a cheltuielilor totale pe cap de vacă de lapte cu 393,3 lei (+6,5%) la producția de 3500 litri/cap și cu 632,3 lei (+6,4%) la producția de 6000 litri/cap.

- estimările pentru anul 2021 indică, de asemenea, o pierdere de 377 lei/cap de vacă la 3500 litri și de 215,4 lei/cap de vacă la 6000 litri.

De asemenea, în urma analizei principalelor cheltuieli evidențiate în studiul ICEADR s-au evidențiat următoarele aspect:

- o creștere a prețurilor la furaje cu un procent cuprins între 8 și 10%, generată, pe de o parte de efectele pandemiei de COVID- 19 și pe de altă parte de efectele produse de seceta prelungită care a afectat teritoriul României în anii 2019-2020;

- o creștere a prețurilor la energie electrică și la combustibili cu aproximativ 13%;

- o cheltuială mai mare pentru medicamente și materiale sanitare cu aproximativ 11%;

- la bovine carne, estimările privind cheltuielile pentru anul 2021 față de anul 2020 indică creșterea cheltuielilor totale pe cap de vacă cu aproximativ 7,8%;

- la bovine lapte, estimările privind cheltuielile pentru anul 2021 față de anul 2020 indică creșterea cheltuielilor totale pe cap de vacă cu aproximativ 6%;

- în anul 2020, la costurile enumerate mai sus s-au adăugat costurile suplimentare de aproximativ 130 lei/cap de vacă impuse de aplicarea măsurilor de protecție COVID -19, respectiv măști de protecție, mănuși de unică folosință, dezinfectanți și alte cheltuieli materiale, precum și costurile suplimentare cu forța de muncă pentru a respecta măsurile impuse de starea de alertă, cum ar fi distanțarea fizică, carantina în anumite localități care determină restricții de mișcare, etc.

- în anul 2021 se estimează, dat fiind faptul că măsurile de protecție anti COVID se impun a fi respectate în continuare, menținerea aceluiași cheltuieli cu măști de protecție, mănuși de unică folosință, dezinfectanți și alte cheltuieli materiale, în valoare de 130 lei/cap de vacă.

În cazul României, exploatațiile mici sunt o componentă de bază a spațiului rural românesc, deoarece mecanismele de securitate socială sunt deficitare și economia rurală non-agricolă nu este diversificată. Totodată acestea reprezintă și un element de continuitate a acestui spațiu rural.

Ținând cont de dificultățile din sectorul bovin este necesară susținerea activității de creștere a bovinelor și în anul 2021 prin măsuri economice adecvate, în vederea asigurării hranei, a materiilor prime pentru industria alimentară și menținerea locurilor de muncă. Condițiile pentru creșterea bovinelor sunt mult mai aspre față de celelalte sectoare. De exemplu, nutrețuri speciale, tratament specific, în stabulație închisă sau deschisă, costurile de întreținere fiind mari.

În lipsa acordării unor ajutoare, crescătorii din sectorul bovin sunt în imposibilitatea de a-și asigura continuarea activității, ceea ce va determina eliminarea de pe piață a unui număr semnificativ de întreprinderi mici și mijlocii și apariția unor efecte sociale deosebit de importante.

Având în vedere că statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea continuării activității economice și întrucât elementele mai sus prezentate vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare, se propune reglementarea acestora pe calea ordonanței de urgență a Guvernului

2. Schimbări preconizate	Scopul prezentei ordonanțe îl reprezintă instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul bovin în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, schemă, având ca scop compensarea pierderilor cauzate de pandemia COVID-19. Pentru a veni în sprijinul crescătorilor de bovine în această perioadă s-a stabilit acordarea unui ajutor de stat pentru a compensa și a contracara parte din pierderile estimate a se înregistra pe parcursul anului 2021. Prezentul proiect de ordonanță de urgență reglementează beneficiarii, criteriile de eligibilitate, documentele justificative, durata schemei și valoarea ajutorului de stat, precum și regulile procedurale pentru implementarea schemei de ajutor de stat. Ajutorul de stat se acordă beneficiarilor care îndeplinesc următoarele criterii de eligibilitate: a) să dețină un efectiv de minimum 3 capete bovine cu vârsta de minimum 16 luni la data de 31 ianuarie 2021 înregistrate în RNE. Plata ajutorului de stat se acordă pentru minimum 3 capete bovine cu vârsta de minimum 16 luni, precum și pentru tineretul bovin mascul și/sau femel cu vârsta de minimum 7 luni, existent în exploatarea cu cod ANSVSA la data de 31 ianuarie 2021; b) să fi livrat și/sau vândut direct o cantitate de lapte în luna ianuarie 2021. Beneficiarii care solicită ajutor de stat pentru efectivul de bovine deținut la data de 31 ianuarie 2021 pot solicita și ajutor de stat pentru laptele livrat și/sau vândut direct în luna ianuarie 2021. Valoarea ajutorului de stat pentru efectivele deținute la data de 31 ianuarie 2021 s-a obținut prin împărțirea bugetului alocat de 182.708.014,97 lei la efectivul total de bovine înregistrat în RNE de 1.285.977 capete, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate, rezultând un cunatum de 142,08 lei/cap. Valoarea ajutorului de stat pentru laptele livret și/sau vândut direct se calculează la cantitatea de lapte livrată și/sau vândută direct în luna ianuarie 2021, astfel încât să se acopere o parte din pierderile estimate pentru întregul an. Cantitatea de lapte livrat/vândut direct la nivel național în luna ianuarie este de 184.375 tone, pe baza căreia s-a estimat o cantitate de lapte pentru întreg anul 2021 de 2.212.500 tone. Valoarea ajutorului de stat pe tona de lapte s-a obținut prin împărțirea bugetului alocat de 42.829.698,82 lei la cantitatea de lapte livrat/vândut direct în luna ianuarie, rezultând 232, 3 lei/tonă, care acoperă pierderile pe cele 12 luni ale anului 2021. Cuantumul ajutorului de stat se calculează în funcție de efectivul de bovine eligibile și de cantitățile de lapte livrate și/sau vândute direct eligibile pentru fiecare beneficiar, cu condiția de a nu se depăși echivalentul în lei a 225.000 euro/beneficiar. Valoarea totală maximă a schemei de ajutor de stat este de 225.537.713,79 lei și se asigură de la bugetul de stat, în limita prevederilor bugetare aprobate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2021. Beneficiarii ajutorului sunt crescătorii din sectorul bovinelor respectiv, întreprinderi individuale și familiale, persoane fizice autorizate, persoane fizice, după caz, precum și persoane juridice care desfășoară activitate de creștere a bovinelor.
3. Alte informații (**)	Ajutorul de stat acordat în baza prezentei scheme este compatibil cu piața comună în conformitate cu Comunicarea Comisiei Europene C(2021) 564 din 28 ianuarie 2021 privind Cadrul temporar în materie de ajutor de stat în contextul pandemiei COVID-19.

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Menținerea afacerilor în mediul rural.					
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Ajutorul acordat prin proiectul de act normativ va contribui la menținerea efectivelor de animale, astfel încât să se evite perturbarea pieței.					
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul					
2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Beneficiarii sunt crescătorii de bovine, întreprinderi individuale și familiale, persoane fizice autorizate, persoane fizice, precum și persoane juridice care desfășoară activitate de creștere a bovinelor.					
3. Impactul social	Ajutorul acordat va susține continuarea activității de creștere a bovinelor în vederea asigurării hranei, a materiilor prime pentru industria alimentară și menținerea locurilor de muncă.					
4. Impactul asupra mediului (***)	Nu este cazul					
5. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare,						

plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) active nefinanciare						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri si servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor si/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Plafonul maxim al schemei de ajutor de stat este de 225.537.713,79 lei și se asigură de la bugetul de stat, în limita prevederilor bugetare aprobate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru anul 2021 și este prevăzută la capitolul 83.01 ”Agricultură, Sivicultură, Piscicultură și Vânătoare”, Titlul 40 „Subvenții”, art.40.15 „Sprijinirea producătorilor agricoli”.					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea		Nu este cazul				

implementării noilor dispoziții.	
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații	Proiectul este corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocoalelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea	Nu este cazul

consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ se avizează de Consiliul Legislativ. Proiectul de act normativ intră sub incidența prevederilor art.49 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, respectiv „(2) Cu excepția prevederilor art. 29 și a prevederilor referitoare la raportare și monitorizare, prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu se aplică ajutorului de stat sau ajutoarelor de minimis pentru agricultură și piscicultură, ajutoare pentru care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale îndeplinește rolul de autoritate națională de contact în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, alți furnizori de ajutor.”
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și /sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și rețeaua sa teritorială.
2. Alte informații	Nu este cazul

În acest sens am elaborat prezentul *proiect de Ordonanță de urgență a Guvernului privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul bovin, în contextul crizei economice generate de pandemia COVID 19*, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Nechita – Adrian OROS

Avizăm:

MINISTRUL FINANTELOR

Alexandru NAZARE

**MINISTRUL AFACERILOR
EXTERNE**

Bogdan AURESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI,

Stelian-Cristian ION